

Czy leśniczy jest zobowiązany wyznaczyć trzebież na gruncie prywatnego właściciela?

Masz własny las i nie jesteś pewien, w jaki sposób go zagospodarować? Możesz zwrócić się do z prośbą o poradę do nadleśnictwa. Nie powinieneś jednak żądać, że leśniczy zaznaczy ci na gruncie konkretne drzewa do wycięcia.

W myśl ustawy o lasach nadleśniczy zobowiązany jest do udzielania pomocy właścicielowi lasu niestanowiącego własności Skarbu Państwa. Pomoc to m.in. doradztwo w zakresie zalesiania i gospodarki leśnej (art. 35 ust. 2 pkt 1). Doradztwo to – podobnie jak i inne dostępne formy pomocy – jest świadczone **na wniosek właściciela lasu**, który może wyrażać swoje potrzeby dotyczące uzyskania porady. Nadleśniczemu w takiej sytuacji pozostaje tylko podjęcie próby zaspokojenia tych oczekiwań, co – jak się okazuje – nie jest zadaniem łatwym.

Ustalony przez ustawodawcę zakres doradztwa nadleśniczego nie powinien budzić wątpliwości. Ta sama ustawa jako „gospodarkę leśną” definiuje **wszelką działalność leśną** w zakresie urządzania, ochrony i zagospodarowania lasu, utrzymania i powiększania zasobów i upraw leśnych, gospodarowania zwierzyną, pozyskiwania – z wyjątkiem skupu – drewna, żywicy, choinek, karpiny, kory, igliwia, zwierzyny oraz owoców runa leśnego, a także sprzedaż tych produktów oraz realizację pozaprodukcyjnych funkcji lasu. Dodatkowo w 2004 r. obszar doradztwa nadleśniczego poszerzony został o zagadnienia dotyczące zalesiania, co było związane z przygotowaniem do wdrożenia programu udzielania pomocy na ww. cel przy wsparciu ze środków Unii Europejskiej.

Tymczasem w ostatnim okresie rozpowszechniane są informacje o niedostatecznym zaspokojeniu potrzeb doradczych właścicieli lasów niepaństwowych. Wskazują na to m.in. wyniki badań ankietowych. Skoro zakres doradztwa jest tak konkretny, skąd bierze się ta opinia?

Po części wynika ona ze swobodnego rozumienia pojęcia „ustawowe doradztwo świadczone przez nadleśniczego”. Doradztwo powinno słu-

Fot. Arch. „Lasu Polskiego”

żyć wsparciu procesu zarządzania lasem. Chodzi więc o **przekazanie wiedzy** wynikającej z rozpoznania istniejących warunków gospodarowania, ze szczególnym uwzględnieniem kosztów, a **nie organizacji wykonawstwa podstawowych prac z zakresu hodowli i ochrony lasu** – w tym wspomnianego na wstępie wyznaczania trzebieży.

Jak się okazuje ustawodawca przewidział wystąpienie takich potrzeb właścicieli lasów i wprowadził przepis upoważniający nadleśniczego do zawierania umowy na organizowanie wykonywania zadań gospodarczych, łącznie ze sprzedażą drewna.

Ustawowe doradztwo z zakresu zalesiania i gospodarki leśnej na pewno nie jest w stanie zastąpić właścicielom lasów niepaństwowych nauki zawodu bądź dostępności szkoleń. Tym niemniej umiejętne wykorzystanie przez nadleśniczego istniejących możliwości może znacząco przyczynić się do poprawy gospodarowania. Działania te powinny dotyczyć sfery organizacji pracy nadleśnictwa, ustalenia finansowania realizacji zadań ustawowych oraz doboru form poradnictwa dla właścicieli lasów – pod kątem występujących potrzeb.

Ze względów formalnych przyjmuje się, że miejscem, w którym właściciel lasu uzyska

pomoc doradczą jest siedziba nadleśnictwa. Tym niemniej nadleśniczy może w tej sprawie podjąć odrębne ustalenia, uwzględniające organizację nadleśnictwa (podział na leśnictwa) oraz zakres obowiązków służbowych pracowników i np. upoważnić do świadczenia doradztwa wybranych pracowników terenowych (w Lasach Państwowych ekonomiczne podstawy dla świadczenia doradztwa tworzy wprowadzone przed rokiem wewnętrzne wyodrębnienie kosztów realizacji zadań ustawowych w lasach niepaństwowych, wraz z przypisaniem źródła finansowania tej działalności.)

Jak powinien wyglądać wniosek z prośbą o doradztwo? W tym zakresie nie ma formalnych ustaleń i na pewno za każdym razem nie musi to być pismo przesłane do nadleśnictwa. Czasem wystarczy zwyczajna rozmowa i ustna konsultacja z fachowcem. Niemniej bardziej skomplikowane, trudniejsze problemy niekiedy warto będzie opisać.

Obok dotychczas funkcjonującego doradztwa indywidualnego możliwe jest upowszechnienie doradztwa grupowego, uzupełnionego o instruktaż – czyli udzielanie wskazówek co do sposobu realizacji zadań ciążyących na właścicielach lasów w formie prezentacji czy praktycznych szkoleń.

Realizacji tego typu oferty doradztwa ustawowego sprzyja nawet najmniejszy stopień zorganizowania właścicieli lasów, choćby np. w formie grupy sąsiedzkiej. Jednak to już nie należy do nadleśnictwa. ◆

Piotr Skolud

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
w Warszawie

